

Gemeente Groningen
T.a.v. mevr. van Duin

Datum: 23 oktober 2024

Ons kermerk: CRA 2024-11
Onderwerp: Advies menstruatiearmoede

Steller: Ike Wagenaar & Regina Terwisscha van Scheltinga

Geachte mevrouw van Duin, beste Deborah

Op 12 oktober jl. deed u een verzoek tot advisering over
'Aanpak menstruatiearmoede'

Aanleiding

Sinds 2023 subsidiëert de gemeente Groningen het Armoedefonds voor het bevoorraden van zogenoemde menstruatieuitgiftepunten (MUPs). De verstrekte budgetten aan het Armoedefonds worden betaald uit het budget dat is vrijgekomen na stopzetting van het Collectieve Ziektekostenverzekering Minima (CZM). In samenwerking met het Armoedefonds zijn er MUPs* ingericht in scholen, wijkgebouwen en andere passende plekken. Het budget hiervoor was € 30.000,- in 2023 en is € 60.000,- vanaf 2024.

Aan de raad is toegezegd dat er in 2024 geëvalueerd zou worden en kijken wat de bevindingen betekenen voor 2025 en verder.

Menstruatiearmoede versus armoede

Inwoners met een laag inkomen hebben een hoger risico om in de schulden te komen. Er zijn al diverse rapporten verschenen welke duidelijk zijn over de koopkracht van inwoners met een bijstandsuitkering of een minimuminkomen. Er is geen menstruatiearmoede of kinderarmoede, er is armoede. Ouders die niet genoeg geld hebben om de kinderen genoeg te kunnen bieden kunnen arm zijn. De kinderen zelf hebben geen inkomen en kunnen niet arm zijn. Menstruatie kan ook geen armoede hebben. De inwoners kunnen arm zijn, niet genoeg geld hebben om fatsoenlijk te kunnen leven. Er zijn vele regelingen van zowel vanuit de overheid als gemeentelijke regelingen om de inwoners te ondersteunen. Ondanks alle goede bedoelingen zitten er ook nadelen aan, alleen waar een regeling voor is kan ondersteuning voor aangevraagd worden.

Prioriteit

Het niet hebben van genoeg geld betekent dat er gekozen moet worden wat wel aangeschaft wordt en waar geen geld voor is. Iedereen heeft een eigen prioriteitenlijstje. Kiest de één voor goedkope shampoo en een goedkoop pak maandverband, de ander heeft een goede

* <https://www.armoedefonds.nl/wat-we-doen/projecten/menstruatie-armoede>

deodorant nodig en heeft geen geld genoeg om ook nog maandverband te halen. Soms zijn er rekeningen die er betaald moeten worden er blijft er niet genoeg geld over om verzorgingsproducten aan te schaffen.

Enquête Meedenk-panel

Uit de enquête van het Meedenk-panel is gebleken dat 60% van de deelnemers niet van het bestaan wisten van de MUP's. Het Meedenk-panel verspreidt de enquêtes onder een selecte groep mensen, lang niet iedereen krijgt deze. Het aantal van 550 deelnemers is dan een mooi resultaat. De vraag is of dit een goede indicatie is voor de hele gemeente. Veel MUP's zijn op scholen, daar is geen enquête uitgezet.

Subsidie Armoedefonds

Vanuit de Cliëntenraad is er veel waardering voor de MUP's. Het Armoedefonds krijgt subsidie van de gemeente welke door het armoedefonds gebruikt wordt om de MUP's te voorzien van menstruatieproducten. Uit de cijfers van het Armoedefonds blijkt dat dit jaar ongeveer € 40.000,- van het budget gebruikt zal worden, er was € 60.000,- voor uitgetrokken. Dat betekent dat er ongeveer € 20.000,- over zal blijven. Het Armoedefonds adviseert om voor 2025 € 45.000,- te reserveren, dit vanwege het feit dat het lastig is om nieuwe locaties voor MUP's te vinden.

Communicatie

Herhaaldelijk komt de vraag terug hoe inwoners te informeren over regelingen. Er wordt op verschillende manieren gecommuniceerd over de verschillende regelingen. Onlangs werd de pilot bijzondere bijstand voor mondzorg gestart. Uit de evaluatie na vier maanden blijkt dat er goed gebruik gemaakt wordt van de regeling. Kennelijk is de communicatie hierover duidelijk geweest. Dit is dan ook een regeling die 'zoden aan de dijk zet'. Het zijn kosten die de inwoners zelf niet kunnen betalen, het gaat om grote bedragen. Ook al zijn de meeste aanvragen rond de € 150,-, voor inwoners met een laag inkomen is dit heel veel geld. Vragen om hulp maakt armoede zichtbaar, wat voor velen al als schaamte ervaren. Misschien is er minder bereidheid om schaamte te ervaren als het om menstruatiemiddelen gaat, mede omdat het een laag bedrag betreft. De vraag of er dan meer gedaan moet worden aan communicatie komt hiermee dan ook in een ander licht te staan.

Zinvolle ondersteuning

Het heeft er alle schijn van dat de inwoners die ondersteuning van de gemeente vragen dit met name doen als het om grotere bedragen gaat. Toen het noodpakket voor 'energie' armoede was samengesteld konden veel inwoners de weg vinden. Zo ook met de bijzondere bijstand voor mondzorg. Dat zijn de regelingen die de inwoners echt ondersteuning bieden en ze helpen met de koopkracht.

(deels ongevraagd) Advies van de Cliëntenraad

Voor de Clientenraad is de beschreven oplossing twee naar aanleiding van 'Evaluatie aanpak menstruatiearmoede' het meest wenselijke scenario voor de inwoners met een laag inkomen. Doorgaan met de huidige aanpak, maar een lager budget inzetten, zoals geadviseerd door het Armoedefonds. Het bedrag wat voor 2024 overblijft is naar verwachting € 20.000,- Het budget van 2025 aanpassen naar € 45.000,-. De overige € 15.000,- bij het overschot van 2024 voegen. In totaal is er dan € 35.000,- over welke ingezet kan worden bij een regeling die goed gebruikt wordt en die voldoet aan het

daadwerkelijk bijdragen aan de koopkracht. Deze regeling is dan voor alle inwoners en niet voor een selecte groep.

Ons voorstel is dit bedrag in te zetten voor bijzondere bijstand voor mondzorg. Om zo meer inwoners te kunnen helpen. Misschien zelfs uitbreiden met bijzondere bijstand voor fysiotherapie. Velen hebben fysiotherapie nodig maar kunnen dit niet betalen. Het uitbreiden van de bijzondere bijstand, meer medische kosten vergoeden, levert een verbetering op van de koopkracht. Er blijft dan meer geld over voor andere zaken, zoals menstruatiemiddelen. Een win-win voor beide regelingen en voor de inwoner!

Wij ontvangen graag een reactie op het door de Cliëntenraad afgegeven advies.

Met vriendelijke groet,

Namens de leden van de Cliëntenraad,

Marie-Désirée van Herwijnen
Voorzitter Cliëntenraad W&I

i.a.a. Aaldert van Lingen, leden Cliëntenraad, ASDG